

**IES RAMÓN MENÉNDEZ PIDAL
"Zalaeta"**

PROGRAMACIÓN CURSO 2018-2019

DEPARTAMENTO: ARTES PLÁSTICAS

Táboa de contidos

Identificación da programación.....	3
Educación Plástica, Visual e Audiovisual. Primeiro da ESO.....	4
Educación Plástica, Visual e Audiovisual. Terceiro da ESO.....	11
Educación Plástica, Visual e Audiovisual. Cuarto da ESO.....	17
Debuxo Técnico 1. Primeiro de Bacharelato.....	25
Debuxo Técnico 2. Segundo de Bacharelato.....	33

Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15005257	IES Ramón Menéndez Pidal	A Coruña	2018-2019

Departamento

Artes Plásticas

Materias

Nome	Curso	Sesións semanais
Educación Plástica, Visual e Audiovisual	1.º ESO (4 grupos)	8
Educación Plástica, Visual e Audiovisual	3.º ESO (4 grupos)	8
Educación Plástica, Visual e Audiovisual	4.º ESO (2 grupos)	6
Debuxo Técnico I	1.º de Bacharelato	4
Debuxo Técnico II	2.º de Bacharelato	4

Profesorado responsable

Xefe de Departamento		Francisco Jaureguizar Ortiz de Zarate
Educación Plástica, Visual e Audiovisual	1.º ESO	Joaquín Perales
Educación Plástica, Visual e Audiovisual	3.º ESO	Joaquín Perales / Francisco Jaureguizar
Educación Plástica, Visual e Audiovisual	4.º ESO	Francisco Jaureguizar Ortiz de Zarate
Debuxo Técnico I	1.º de Bacharelato	Francisco Jaureguizar Ortiz de Zarate
Debuxo Técnico II	2.º de Bacharelato	Francisco Jaureguizar Ortiz de Zarate

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. Primeiro da ESO.

CONCRECIÓN CURRICULAR

Lenda competencias

matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)
aprender a aprender (CAA)
social e cívica (CSC)
tratamento da información e competencia dixital (CD)
comunicación lingüística (CCL)
sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
conciencia e expresións culturais (CCEC)

Lenda obxectivos

Os obxectivos aos que se fai referencia están descritos no Artigo 10 «Obxectivos da educación secundaria obrigatoria» do Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

1. Secuencias de obxectivos, contidos e criterios de avaliación.

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación
UD1. ELEMENTOS FUNDAMENTAIS DA IMAXE		
b f n	B1.1. Elementos configurativos da imaxe: punto, liña e plano. B1.2. Aprecio do uso que os/as artistas fan do punto, a liña e o plano para aplicalo ás propias composicións.	B1.1. Identificar os elementos configuradores da imaxe.
b f n	B1.3. O punto como o elemento máis sinxelo na comunicación visual. B1.4. Posibilidades gráficas e expresivas da liña en relación ao seu trazado, o seu grosor ou a súa velocidade. B1.5. Calidades do plano como elemento compositivo e como construtor de volume.	B1.2. Experimentar coas variacións formais do punto, o plano e a liña.
a, c, d, n, o	B1.6. Elementos de expresión plástica: liña, textura e cor.	B1.3. Expresar emocións utilizando distintos elementos configurativos e recursos gráficos: liña, puntos, cores, texturas, claroscuros, etc.
a, f, n	B1.7. Composición: elementos. B1.8. O ritmo na composición.	B1.4. Identificar e aplicar os conceptos de equilibrio, proporción e ritmo en composicións básicas.

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación
UD2. COR E TEXTURA		
a, c, d, n	B1.9. A cor coma fenómeno físico e visual. Mestura aditiva e mestura substractiva. B1.10. Círculo cromático. Cores complementarias.	B1.5. Experimentar coas cores primarias e secundarias.
a, c, f, o	B1.11. Texturas naturais e artificiais. Capacidade expresiva das texturas.	B1.6. Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas.
b, c, e, f g, n	B1.12. Materiais e técnicas de debuxo e pintura. Técnicas plásticas: secas, húmidas e mixtas.	B1.7. Coñecer e aplicar as posibilidades expresivas das técnicas gráfico-plásticas secas, húmidas e mixtas: témpera, lapis de grafito e de cor; colaxe.
UD3. Comunicación audiovisual		
a, c, d, e, f	B2.1. Imaxe e a comunicación visual. Iconicidade. Graos de iconicidade. Imaxe figurativa e imaxe abstracta.	B2.1. Recoñecer os graos de iconicidade en imaxes presentes no ámbito comunicativo.
a, c, f, l, o	B2.2. Comunicación visual. Símbolos e iconas.	B2.2. Distinguir e crear tipos de imaxes segundo a súa relación significante-significado: símbolos e iconas.
c, f, g, i, h, o	B2.3. O cómic: medio de expresión. Linguaxe do cómic.	B2.3. Analizar e realizar cómics aplicando os recursos de adecuadamente.
a, c, e, h, ñ, o	B2.4. Comunicación visual: características e elementos que interveñen nela.	B2.4. Diferenciar e analizar os elementos que interveñen nun acto de comunicación.
a, d, e, f, h, o	B2.5. Funcións das mensaxes na comunicación visual e audiovisual.	B2.5. Recoñecer as funcións da comunicación.
UD4. Debuxo técnico I		
b, n, o	B3.1. Elementos xeométricos fundamentais: punto, liñas e direccións. Posicións relativas entre rectas: paralelas, cortantes e perpendiculares.	B3.1. Comprender e empregar os conceptos espaciais do punto, a liña e o plano.
b, f, n, o	B3.2. Manexo da escuadra e cartabón para o trazado de paralelas, perpendiculares e rectas a 45°.	B3.2. Construír distintos tipos de rectas, utilizando a escuadra e o cartabón, despois de repasar previamente estes conceptos.
b, n, o	B3.3. Circunferencia e círculo. A circunferencia como lugar xeométrico básico no plano.	B3.3. Coñecer con fluidez os conceptos de circunferencia, círculo e arco.
b, f, n, o	B3.4. Manexo do compás. Dividir a circunferencia en dous, catro, seis ou oito partes iguais, usando o compás. Realizar motivos decorativos co manexo do compás.	B3.4. Utilizar o compás, realizando exercicios variados para familiarizarse con esta ferramenta.
b, o	B3.5. Ángulos. Clasificación de ángulos y posicións relativas. B3.6. Trazado de ángulos con escuadra e cartabón.	B3.5. Comprender o concepto de ángulo e bisectriz e a clasificación de ángulos agudos, rectos e obtusos.
b, f, o	B3.7. Realizar operacións con ángulos. Medidas angulares. Transporte de medidas angulares.	B3.6. Estudar a suma e a resta de ángulos, e comprender a

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación
		forma de medilos.
b o	B3.8. Bisectriz dun ángulo. A bisectriz como lugar xeométrico básico no plano.	B3.7. Estudar o concepto de bisectriz e o seu proceso de construción.
b, f, g, o	B3.9. Concepto de medida. Operacións con segmentos coa axuda da regra ou utilizando o compás.	B3.8. Diferenciar claramente entre recta e segmento tomando medidas de segmentos coa regra ou utilizando o compás.
b o	B3.10. Mediatriz dun segmento. A mediatriz como lugar xeométrico básico no plano.	B3.9. Trazar a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.
b, f, o	B3.11. Teorema de Thales. Aplicacións do teorema de Thales para dividir un segmento en partes iguais e para a escala dun polígono.	B3.10. Estudar as aplicacións do teorema de Thales.
b, f, g, o	B3.12. Lugares xeométricos fundamentais. Circunferencia, mediatriz, bisectriz e mediana.	B3.11. Coñecer lugares xeométricos e defínilos.
UD5. Debuxo técnico II		
b, n, o	B3.13. Triángulos. Clasificación dos triángulos en función dos seus lados e dos seus ángulos. Propiedade fundamental dos triángulos.	B3.12. Comprender a clasificación dos triángulos en función dos seus lados e dos seus ángulos.
b, f, n, o	B3.14. Construción de triángulos.	B3.13. Construír triángulos coñecendo tres dos seus datos (lados ou ángulos).
b, f	B3.15. Liñas e puntos notables dos triángulos. Alturas, medianas, bisectrices e mediatrices dos triángulos.	B3.14. Analizar as propiedades de puntos e rectas característicos dun triángulo.
b, f	B3.16. Triángulo rectángulo: características e construción dun.	B3.15. Coñecer as propiedades xeométricas e matemáticas dos triángulos rectángulos, e aplicarlas con propiedade á construción destes.
b, n	B3.17. Cuadriláteros: clasificación e propiedades.	B3.16. Coñecer os tipos de cuadriláteros.
b, f, n	B3.18. Construción de cuadriláteros.	B3.17. Executar as construcións máis habituais de paralelogramos.
b, f, n	B3.19. Polígonos. Polígonos regulares e irregulares. Clasificación dos polígonos.	B3.18. Clasificar os polígonos en función dos seus lados, recoñecendo os regulares e os irregulares.
b, f, n, o	B3.20. Construción de polígonos regulares inscritos nunha circunferencia.	B3.19. Estudar a construción dos polígonos regulares inscritos na circunferencia.

2. Secuencias: estándares, instrumentos de avaliación e competencias clave por unidade didáctica.

Mínimos en **letra grosa**.

	Estándares de aprendizaxe	Instrumentos de avaliación	Calendario	Competencias clave
UD1. ELEMENTOS FUNDAMENTAIS DA IMAXE				
	<p>EPVAB1.1.1. Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrito imaxes e producións gráfico plásticas propias e alleas.</p> <p>EPVAB1.2.1. Analiza os ritmos lineais mediante a observación de elementos orgánicos na paisaxe, nos obxectos e en composicións artísticas, empregándoos como inspiración en creacións gráfico-plásticas.</p> <p>EPVAB1.2.2. Experimenta co punto, a liña e o plano co concepto de ritmo, aplicándoos de forma libre e espontánea.</p> <p>EPVAB1.2.3. Experimenta co valor expresivo da liña e o punto e as súas posibilidades tonais, aplicando distintos graos de dureza, distintas posicións do lapis de grafito ou de cor (tombado ou vertical) e a presión exercida na aplicación, en composicións a man alzada, estruturadas xeometricamente ou máis libres e espontáneas.</p>	<p>Traballos individuais resoltos en papel (láminas).</p> <p>Traballos grupais resoltos en papel.</p> <p>Traballos individuais resoltos en ordenador.</p> <p>Traballos grupais resoltos en ordenador.</p>	17/9 – 31/10	<p>CCL</p> <p>CAA</p> <p>CSIEE</p> <p>CCEC</p> <p>CSC</p>
	<p>EPVAB1.3.1. Realiza composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.).</p> <p>EPVAB1.4.1. Analiza, identifica e explica oralmente, por escrito e graficamente, o esquema compositivo básico de obras de arte e obras propias, atendendo aos conceptos de equilibrio, proporción e ritmo.</p> <p>EPVAB1.4.2. Realiza composicións básicas con diferentes técnicas segundo as propostas establecidas por escrito.</p> <p>EPVAB1.4.3. Realiza composicións modulares con diferentes procedementos gráfico-plásticos en aplicacións ao deseño téxtil, ornamental, arquitectónico ou decorativo.</p> <p>EPVAB1.4.4. Representa obxectos illados e agrupados do natural ou do ámbito inmediato, proporcionándoos en relación coas súas características formais e en relación co seu ámbito.</p>	<p>Traballos individuais resoltos en papel (láminas).</p> <p>Traballos grupais resoltos en papel.</p> <p>Traballos individuais resoltos en ordenador.</p> <p>Traballos grupais resoltos en ordenador.</p>	5/11-21/12	<p>CCL</p> <p>CAA</p> <p>CSIEE</p> <p>CCEC</p> <p>CSC</p>
UD2. CORES E TEXTURAS				
	<p>EPVAB1.5.1. Experimenta coas cores primarias e secundarias, estudando a síntese aditiva e subtractiva e as cores complementarias.</p> <p>EPVAB1.6.1. Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas.</p> <p>EPVAB1.7.1. Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade.</p> <p>EPVAB1.7.2. Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas.</p>	<p>Traballos individuais resoltos en papel (láminas).</p> <p>Traballos grupais resoltos en papel.</p> <p>Traballos individuais resoltos en ordenador.</p> <p>Traballos grupais resoltos en ordenador.</p>	<p>8/1 – 12/2</p> <p>(As técnicas gráfico-plásticas empregaranse durante todo o curso)</p>	<p>CSC</p> <p>CCL</p> <p>CAA</p> <p>CSIEE</p>

	Estándares de aprendizaxe	Instrumentos de avaliación	Calendario	Competencias clave
	<p>EPVAB1.7.3. Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinceis, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas.</p> <p>EPVAB1.7.4. Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles, para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais.</p> <p>EPVAB1.7.5. Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compóndoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos.</p> <p>EPVAB1.7.6. Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.</p> <p>EPVAB1.7.7. Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto orde e estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.</p>			
UD3. Comunicación audiovisual				
	<p>EPVAB2.1.1. Diferencia imaxes figurativas de abstractas.</p> <p>EPVAB2.1.2. Recoñece graos de iconicidade nunha serie de imaxes.</p> <p>EPVAB2.1.3. Crea imaxes con distintos graos de iconicidade baseándose nun mesmo tema.</p> <p>EPVAB2.2.1. Distingue símbolos de iconas.</p> <p>EPVAB2.2.2. Deseña símbolos e iconas.</p> <p>EPVAB2.3.1. Deseña un cómic utilizando adecuadamente viñetas e lendas, globos, liñas cinéticas e onomatopeas.</p> <p>EPVAB2.4.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación visual.</p> <p>EPVAB2.5.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación audiovisual.</p> <p>EPVAB2.5.2. Distingue a función ou funcións que predominan en mensaxes visuais e audiovisuais.</p>	<p>Traballos individuais resoltos en papel (láminas).</p> <p>Traballos grupais resoltos en papel.</p> <p>Traballos individuais resoltos en ordenador.</p> <p>Traballos grupais resoltos en ordenador.</p>	13/2 - 12/4	CCL CD CSC
UD4. Debuxo técnico I				
	<p>EPVAB3.1.1. Traza as rectas que pasan por cada par de puntos, usando a regra, e resalta o triángulo que se forma.</p> <p>EPVAB3.2.1. Traza rectas paralelas, transversais e perpendiculares a outra dada, que pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión.</p> <p>EPVAB3.3.1. Constrúe unha circunferencia lobulada de seis elementos, utilizando o compás.</p> <p>EPVAB3.4.1. Divide a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxa coa regra o hexágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita.</p> <p>EPVAB3.5.1. Identifica os ángulos de 30°, 45°, 60° e 90° na escuadra e no cartabón.</p>	<p>Traballos individuais resoltos en papel (láminas).</p> <p>Traballos grupais resoltos en papel.</p> <p>Traballos individuais resoltos en ordenador.</p> <p>Traballos grupais resoltos en ordenador.</p>	23/4 – 10/5	CAA CSIEE CMCT CCEC CD

	Estándares de aprendizaxe	Instrumentos de avaliación	Calendario	Competencias clave
	EPVAB3.6.1. Suma ou resta ángulos positivos ou negativos con regra e compás. EPVAB3.7.1. Constrúe a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás. EPVAB3.8.1. Suma ou resta segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o compás. EPVAB3.9.1. Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón. EPVAB3.10.1. Divide un segmento en partes iguais, aplicando o teorema de Thales. EPVAB3.10.2. Escala un polígono aplicando o teorema de Thales. EPVAB3.11.1. Explica, verbalmente ou por escrito, os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, biselector, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).			
UD5. Debuxo técnico II				
	EPVAB3.12.1. Clasifica calquera triángulo, observando os seus lados e os seus ángulos. EPVAB3.13.1. Constrúe un triángulo coñecendo dous lados e un ángulo, ou dous ángulos e un lado, ou os seus tres lados, utilizando correctamente as ferramentas. EPVAB3.14.1. Determina o baricentro, o incentro ou o circuncentro de calquera triángulo, construíndo previamente as medianas, as bisectrices ou as mediatrices correspondentes. EPVAB3.15.1. Debuxa un triángulo rectángulo coñecendo a hipotenusa e un cateto. EPVAB3.16.1. Clasifica correctamente calquera cuadrilátero. EPVAB3.17.1. Constrúe calquera paralelogramo coñecendo dous lados consecutivos e unha diagonal. EPVAB3.18.1. Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular. EPVAB3.19.1. Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, inscritos nunha circunferencia.	Traballos individuais resoltos en papel (láminas). Traballos grupais resoltos en papel.	13/5 – 21/6	CAA CSIEE CMCCT CCEC

3. Criterios de avaliación

Criterios de cualificación

Avaliación ordinaria

En cada unha das avaliacións trimestrais, a cualificación do alumnado obterase a partir dos instrumentos de avaliación e respectivas ponderacións que se indican a continuación:

<i>Instrumento de avaliación</i>	<i>Ponderación</i>
Traballos individuais resoltos en papel (láminas)	60%
Traballos grupais resoltos en papel	15%
Traballos individuais resoltos en ordenador.	10%
Traballos grupais resoltos en ordenador.	5%
Observación directa na aula (actitude, participación)	10%

Se nalgunha avaliación non se avaliasen traballos en formato dixital, a cualificación obterase de acordo aos seguintes criterios:

<i>Instrumento de avaliación</i>	<i>Ponderación</i>
Traballos individuais resoltos en papel (láminas)	70%
Traballos grupais resoltos en papel	20%
Observación directa na aula (actitude, participación)	10%

Os traballos cualificaranse sobre 10 puntos, sendo o 3 a nota mínima esixida neles para poder consideralos na avaliación. Os traballos cunha cualificación inferior a 3 deberán realizarse de novo.

É obrigatoria a entrega do 90% das láminas e dos traballos individuais, e do 60% dos traballos en grupo, para optar ao aprobado.

As avaliacións suspensas serán obxecto de recuperación, consistente na realización e nova entrega dos traballos suspensos ou non entregados, nas datas que fixará o profesorado.

A cualificación na avaliación final ordinaria obterase como media aritmética das tres avaliacións trimestrais. O alumnado que teña unha media igual o superior ao 5 entre as tres avaliacións, terá a materia aprobada. O alumnado suspenso fará unha proba de recuperación final global, sobre os contidos mínimos previstos nesta programación.

Avaliación extraordinaria

Na avaliación extraordinaria, a cualificación obterase mediante dous instrumentos: unha serie de traballos a realizar polo alumnado durante os meses de verán, que se entregarán resoltos o día da proba extraordinaria, e que proporcionarán o 50% da nota, e unha proba-exame a realizar na aula, sobre os contidos mínimos previstos nesta programación, que proporcionará o 50% restante da nota.

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. Terceiro da ESO.

CONCRECIÓN CURRICULAR

Lenda competencias

matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)
aprender a aprender (CAA)
social e cívica (CSC)
tratamento da información e competencia dixital (CD)
comunicación lingüística (CCL)
sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
conciencia e expresións culturais (CCEC)

Lenda obxectivos

Os obxectivos aos que se fai referencia están descritos no Artigo 10 «Obxectivos da educación secundaria obrigatoria» do Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

1. Secuencias de obxectivos, contidos e criterios de avaliación.

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación
UD1. FUNDAMENTOS DA IMAXE		
b, c, d, f, g, n	B1.1. Proceso creativo. Métodos creativos aplicados a procesos de artes plásticas e deseño.	B1.1. Coñecer e aplicar os métodos creativos gráfico-plásticos aplicados a procesos de artes plásticas e deseño.
b, d, f, g, n	B1.2. O proceso creativo desde a idea inicial ata a execución definitiva.	B1.2. Crear composicións gráfico-plásticas persoais e colectivas.
a, c, d, f, n	B1.3. A imaxe como representación da realidade. Iconicidade na imaxe gráfica. Niveis de iconicidade. B1.4. O bosquejo ou apuntamento como estudo previo ao resultado final.	B1.3. Debuxar con distintos niveis de iconicidade da imaxe.
b, c, d, f, g, n	B1.5. Natureza da cor. Cor luz e cor pigmento. B1.6. Temperatura da cor. B1.7. Simbolismo da cor.	B1.4. Identificar e diferenciar as propiedades da cor luz e a cor pigmento.
b, c, f, g, n	B1.8. Materiais e técnicas de debuxo e pintura. Técnicas plásticas: secas, húmidas e mixtas.	B1.5. Coñecer e aplicar as posibilidades expresivas das técnicas gráfico-plásticas secas, húmidas e mixtas. Témpera e lapis de grafito e de cor; colaxe.

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación
UD2. LINGUAXE DA IMAXE		
a d f	B2.1. Percepción visual. Proceso perceptivo. B2.2. Constantes perceptivas de forma, tamaño e cor.	B2.1. Identificar os elementos e factores que interveñen no proceso de percepción de imaxes.
a n	B2.3. Ilusións ópticas. B2.4. Leis ou principios da Gestalt.	B2.2. Recoñecer as leis visuais da Gestalt que posibilitan as ilusións ópticas e aplicar estas leis na elaboración de obras propias.
e g o	B2.5. Imaxe en movemento: posibilidades expresivas.	B2.3. Coñecer os fundamentos da imaxe en movemento e explorar as súas posibilidades expresivas.
a c d f h	B2.6. Linguaxe visual. Signo visual. Significante e significado.	B2.4. Identificar significante e significado nun signo visual.
a c f h ñ	B2.7. Linguaxe da imaxe. Aprender a ler a imaxe. B2.8. Denotación e connotación.	B2.5. Describir, analizar e interpretar unha imaxe, distinguindo os seus aspectos denotativo e connotativo.
UD3. FOTOGRAFÍA, CINE E PUBLICIDADE		
e l n ñ o	B2.9. Fotografía. A fotografía como medio de comunicación.	B2.6. Analizar e realizar fotografías comprendendo e aplicando os fundamentos desta.
a c d e h	B2.10. Linguaxes visual e audiovisual: funcións e códigos.	B2.7. Utilizar de xeito axeitado as linguaxes visual e audiovisual con distintas funcións.
a c d e o	B2.11. Recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais.	B2.8. Identificar e recoñecer as linguaxes visuais apreciando os estilos e as tendencias, valorando, e respectando do patrimonio histórico e cultural, e gozando del.
a c d e o	B2.12. Publicidade: principais recursos visuais empregados nela.	B2.9. Identificar e empregar recursos visuais como as figuras retóricas na linguaxe publicitaria.
a c d f h i	B2.13. Cine. O cine como medio de comunicación.	B2.10. Apreciar a linguaxe do cine analizando obras de xeito crítico, situándoas no seu contexto histórico e sociocultural, e reflexionando sobre a relación da linguaxe cinematográfica coa mensaxe da obra.
e g i	B2.14. Linguaxe multimedia como ferramenta de traballo.	B2.11. Comprender os fundamentos da linguaxe multimedia, valorar as achegas das tecnoloxías dixitais e ser capaz de elaborar documentos mediante este.
UD4. Debuxo técnico I		
b f g	B3.1. Lugares xeométricos fundamentais. Circunferencia, mediatriz, bisectriz e mediana.	B3.1. Coñecer lugares xeométricos e defínilos.
b f n	B3.2. Polígonos. Polígonos regulares e irregulares. Clasificación dos polígonos.	B3.2. Clasificar os polígonos en función dos seus lados,

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación
		recoñecendo os regulares e os irregulares.
b f n	B3.3. Construción de polígonos regulares dado o lado.	B3.3. Estudar a construción de polígonos regulares coñecendo o lado.
b e f g	B3.4. Tanxencias e enlaces. Propiedades e consideracións xeométricas das tanxencias.	B3.4. Comprender as condicións dos centros e as rectas tanxentes en distintos casos de tanxencia e enlaces.
b e f g	B3.5. Tanxencias e enlaces en curvas técnicas: óvalos e ovoídes.	B3.5. Comprender a construción do óvalo e do ovoíde básicos, aplicando as propiedades das tanxencias entre circunferencias.
b e f g	B3.6. Propiedades e características das tanxencias en óvalos e ovoídes.	B3.6. Analizar e estudar as propiedades das tanxencias nos óvalos e nos ovoídes.
b f g n	B3.7. Enlaces en curvas técnicas. Espirais: propiedades e características.	B3.7. Aplicar as condicións das tanxencias e enlaces para construír espirais de dous, tres, catro e cinco centros.
UD5. Debuxo técnico II		
b, f, g, n	B3.8. Redes modulares: cadrada e triangular. B3.9. Concepto de simetría, xiro e translación aplicado as composicións modulares.	B3.8. Estudar os conceptos de simetrías, xiros e translacións aplicándoos ao deseño de composicións con módulos.
b, f, n, o	B3.10. Representación obxectiva de sólidos. Introducción aos sistemas de medida e sistemas perspectivados. Vistas diédricas dun sólido.	B3.9. Comprender o concepto de proxección e aplicalo ao debuxo das vistas de obxectos, con coñecemento da utilidade das anotacións, practicando sobre as tres vistas de obxectos sinxelos e partindo da análise das súas vistas principais.
b, f, n, o	B3.11. Introducción ás axonometrías e ás súas características. Axonometría cabaleira aplicada a volumes sinxelos.	B3.10. Comprender e practicar o procedemento da perspectiva cabaleira aplicada a volumes elementais.
b, f, n, o	B3.12. Axonometría isométrica aplicada a volumes sinxelos.	B3.11. Comprender e practicar os procesos de construción de perspectivas isométricas de volumes sinxelos.

2. Secuencias: estándares, instrumentos de avaliación e competencias clave por unidade didáctica.

Mínimos en **letra grosa**.

	Estándares de aprendizaxe	Instrumentos de avaliación	Calendario	Competencias clave
UD1. FUNDAMENTOS DA IMAXE				
	EPVAB1.1.1. Crea composicións aplicando procesos creativos sinxelos, mediante	Traballos individuais resoltos en papel (láminas).	17/9 – 23/10	CAA

	Estándares de aprendizaxe	Instrumentos de avaliación	Calendario	Competencias clave
	<p>propostas por escrito, axustándose aos obxectivos finais.</p> <p>EPVAB1.1.2. Coñece e aplica métodos creativos para a elaboración de deseño gráfico, deseños de produto, moda e as súas múltiples aplicacións.</p> <p>EPVAB1.2.1. Reflexiona e avalía, oralmente e por escrito, o proceso creativo propio e alleo desde a idea inicial ata a execución definitiva.</p> <p>EPVAB1.3.1. Comprende e emprega os niveis de iconicidade da imaxe gráfica, elaborando bosquexos, apuntamentos, e debuxos esquemáticos, analíticos e miméticos.</p>	Traballos grupais resoltos en papel.		CSIEE CCEC
	<p>EPVAB1.4.1. Realiza modificacións da cor e as súas propiedades empregando técnicas propias da cor pigmento e da cor luz, aplicando as TIC, para expresar sensacións en composicións sinxelas.</p> <p>EPVAB1.4.2. Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas.</p> <p>EPVAB1.4.3. Realiza composicións abstractas con diferentes técnicas gráficas para expresar sensacións por medio do uso da cor.</p> <p>EPVAB1.5.1. Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade.</p> <p>EPVAB1.5.2. Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas.</p> <p>EPVAB1.5.3. Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinceis, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas.</p> <p>EPVAB1.5.4. Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais.</p> <p>EPVAB1.5.5. Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compóndoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos.</p> <p>EPVAB1.5.6. Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.</p> <p>EPVAB1.5.7. Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en orde e estado perfectos, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.</p>	Traballos individuais resoltos en papel (láminas). Traballos grupais resoltos en papel. Traballos individuais resoltos en ordenador. Traballos grupais resoltos en ordenador.	23/4 – 10/5 (As técnicas gráfico-plásticas empregaranse durante todo o curso)	CCL CCEC CSC CD
UD2. LINGUAXE DA IMAXE				
	<p>EPVAB2.1.1. Analiza as causas polas que se produce unha ilusión óptica aplicando coñecementos dos procesos perceptivos.</p> <p>EPVAB2.2.1. Identifica e clasifica ilusiões ópticas segundo as leis da Gestalt.</p> <p>EPVAB2.2.2. Deseña ilusiões ópticas baseándose nas leis da Gestalt.</p> <p>EPVAB2.3.1. Elabora unha animación con medios dixitais e/ou analóxicos.</p>	Traballos individuais resoltos en papel (láminas). Traballos grupais resoltos en papel. Traballos individuais resoltos en ordenador. Traballos grupais resoltos en ordenador.	8/1 – 12/2	CSC CD CAA CCEC CCL

	Estándares de aprendizaxe	Instrumentos de avaliación	Calendario	Competencias clave
	EPVAB2.4.1. Distingue signficante e significado nun signo visual. EPVAB2.5.1. Realiza a lectura obxectiva dunha imaxe identificando, clasificando e describindo os seus elementos. EPVAB2.5.2. Analiza unha imaxe, mediante unha lectura subxectiva, identificando os elementos de significación, narrativos e as ferramentas visuais utilizadas, sacando conclusións e interpretando o seu significado.			
UD3. FOTOGRAFÍA, CINE E PUBLICIDADE				
	EPVAB2.6.1. Identifica encadramentos e puntos de vista nunha fotografía. EPVAB2.6.2. Realiza fotografías con distintos encadramentos e puntos de vista, aplicando diferentes leis compositivas. EPVAB2.7.1. Deseña, en equipo, mensaxes visuais e audiovisuais con distintas funcións utilizando diferentes linguaxes e códigos, seguindo de xeito ordenado as fases do proceso (guión técnico, storyboard, realización, etc.), e valora de xeito crítico os resultados. EPVAB2.8.1. Identifica os recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais. EPVAB2.9.1. Deseña unha mensaxe publicitaria utilizando recursos visuais como as figuras retóricas. EPVAB2.10.1. Reflexiona criticamente sobre unha obra de cine, situándoa no seu contexto e analizando a narrativa cinematográfica en relación coa mensaxe. EPVAB2.11.1. Elabora documentos multimedia para presentar un tema ou proxecto, empregando os recursos dixitais de xeito axeitado.	Traballos individuais resoltos en papel (láminas). Traballos grupais resoltos en papel. Traballos individuais resoltos en ordenador. Traballos grupais resoltos en ordenador.	13/2 - 12/4	CCL CD CSC CCEC
UD4. Debuxo técnico I				
	EPVAB3.1.1. Explica verbalmente ou por escrito os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.). EPVAB3.2.1. Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular. EPVAB3.3.1. Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, coñecendo o lado. EPVAB3.4.1. Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias, utilizando adecuadamente as ferramentas. EPVAB3.4.2. Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias e rectas, utilizando adecuadamente as ferramentas. EPVAB3.5.1. Constrúe correctamente un óvalo regular, coñecendo o diámetro maior. EPVAB3.6.1. Constrúe varios tipos de óvalos e ovoides, segundo os diámetros coñecidos. EPVAB3.7.1. Constrúe correctamente espirais de dous, tres, catro e cinco centros.	Traballos individuais resoltos en papel (láminas). Traballos grupais resoltos en papel. Proba-exame	24/10-21/12	CAA CCL CSIEE CMCCT CCEC CD

Estándares de aprendizaxe	Instrumentos de avaliación	Calendario	Competencias clave
UD5. Debuxo técnico II			
EPVAB3.8.1. Executa deseños aplicando repeticións, xiros e simetrías de módulos. EPVAB3.9.1. Debuxa correctamente as vistas principais de volumes frecuentes, identificando as tres proxeccións dos seus vértices e as súas arestas. EPVAB3.10.1. Constrúe a perspectiva cabaleira de prismas e cilindros simples, aplicando correctamente coeficientes de redución sinxelos. EPVAB3.11.1. Realiza perspectivas isométricas de volumes sinxelos, utilizando correctamente a escuadra e o cartabón para o trazado de paralelas.	Traballos individuais resoltos en papel (láminas). Traballos grupais resoltos en papel. Traballos individuais resoltos en ordenador. Traballos grupais resoltos en ordenador. Proba-exame	13/5 – 21/6	CAA CSIEE CMCT CCEC

3. Criterios de avaliación

Criterios de cualificación

Avaliación ordinaria

En cada unha das avaliacións trimestrais, a cualificación do alumnado obterase a partir dos instrumentos de avaliación e respectivas ponderacións que se indican a continuación:

<i>Instrumento de avaliación</i>	<i>Ponderación</i>	<i>(1)</i>
Traballos individuais resoltos en papel (láminas)	65%	35%
Proba-exame	--	30%
Traballos grupais resoltos en papel	10%	10%
Traballos individuais resoltos en ordenador.	10%	10%
Traballos grupais resoltos en ordenador.	5%	5%
Observación directa na aula (actitude, participación)	10%	10%

(1) Ponderación dos instrumentos nas avaliacións en que se realice proba-exame.

Se nalgunha avaliación non se avaliasen traballos en formato dixital, a cualificación obterase de acordo aos seguintes criterios:

<i>Instrumento de avaliación</i>	<i>Ponderación</i>	<i>(1)</i>
Traballos individuais resoltos en papel (láminas)	70%	40%
Traballos grupais resoltos en papel	20%	20%
Proba-exame	--	30%
Observación directa na aula (actitude, participación)	10%	10%

Os traballos cualificaranse sobre 10 puntos, sendo o 3 a nota mínima esixida neles para poder consideralos na avaliación. Os traballos cunha cualificación inferior a 3 deberán realizarse de novo.

É obrigatoria a entrega do 90% das láminas e dos traballos individuais, e do 60% dos traballos en grupo, para optar ao aprobado.

As avaliacións suspensas serán obxecto de recuperación, consistente na realización e nova entrega dos traballos suspensos ou non entregados, nas datas que fixará o profesorado.

A cualificación na avaliación final ordinaria obterase como media aritmética das tres avaliacións trimestrais. O alumnado que teña unha media igual o superior ao 5 entre as tres avaliacións, terá a materia aprobada. O alumnado suspenso fará unha proba de recuperación final global, sobre os contidos mínimos previstos nesta programación.

Avaliación extraordinaria

Na avaliación extraordinaria, a cualificación obterase mediante dous instrumentos:

- unha serie de traballos a realizar polo alumnado durante os meses de verán, que se entregarán resoltos o día da proba extraordinaria, e que proporcionarán o 50% da nota, e
- unha proba-exame a realizar na aula, sobre os contidos mínimos previstos nesta programación, que proporcionará o 50% restante da nota.

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. Cuarto da ESO.

CONCRECIÓN CURRICULAR

Lenda competencias

matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)
aprender a aprender (CAA)
social e cívica (CSC)
tratamento da información e competencia dixital (CD)
comunicación lingüística (CCL)
sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
conciencia e expresións culturais (CCEC)

Lenda obxectivos

Os obxectivos aos que se fai referencia están descritos no Artigo 10 «Obxectivos da educación secundaria obrigatoria» do Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

1. Secuencias de obxectivos, contidos e criterios de avaliación.

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación
UD1. A COMPOSICIÓN ARTÍSTICA		
a c d e h	B1.1. A linguaxe plástica e visual na creación da composición artística.	B1.1. Realizar composicións creativas, individuais e en grupo, que evidencien as capacidades expresivas da linguaxe plástica e visual, desenvolvendo a creatividade e expresándoa preferentemente coa subxectividade da súa linguaxe persoal ou empregando os códigos, a terminoloxía e os procedementos da linguaxe visual e plástica, co fin de enriquecer as súas posibilidades de comunicación.
a d g	B1.2. Leis da composición. B1.3. Leis da composición: movemento, ritmo e liñas de forza. B1.4. Cor como ferramenta simbólica.	B1.2. Realizar obras plásticas experimentando e utilizando diferentes soportes e técnicas, tanto analóxicas coma dixitais, valorando o esforzo de superación que supón o proceso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación
n		creativo.
UD2. TÉCNICAS DE EXPRESIÓN GRÁFICA		
b c e g n	B1.5. Técnicas de expresión gráfico-plásticas. Experimentación con diversos materiais. B1.6. Interese pola investigación sobre materiais, soportes, técnicas e ferramentas con fins concretos, así como a utilización das tecnoloxías da información nas creación propias. B1.7. Iniciativa, creatividade e autoesixencia no proceso de produción propio.	B1.3. Elixir os materiais e as técnicas máis axeitadas para elaborar unha composición sobre a base duns obxectivos prefixados e da autoavaliación continua do proceso de realización.
UD3. O PROCESO DE CREACIÓN ARTÍSTICA		
b c e g n	B1.8. Seguimento do proceso de creación: bosquejo, proxecto, presentación final e avaliación (reflexión propia e avaliación colectiva). B1.9. Elaboración de proxectos plásticos de forma cooperativa.	B1.4. Realizar proxectos plásticos que comporten unha organización de forma cooperativa, valorando o traballo en equipo coma fonte de riqueza na creación artística.
d, f, l, n	B1.10. Lectura e valoración de obras artísticas e imaxes en distintos soportes. B1.11. Análise de distintas obras de arte situándoas na época, na técnica e no estilo aos que pertencen. Valoración do patrimonio artístico.	B1.5. Recoñecer en obras de arte a utilización de elementos e técnicas de expresión, apreciar os estilos artísticos, valorar o patrimonio artístico e cultural como un medio de comunicación e satisfacción individual e colectiva, e contribuír á súa conservación a través do respecto e divulgación das obras de arte.
UD4. DEBUXO TÉCNICO: XEOMETRÍA PLANA		
b, f, g, n, o	B2.1. Utensilios de debuxo técnico: estudo e manexo. B2.2. Trazados xeométricos: cuadriláteros, polígonos regulares e división da circunferencia. B2.3. Tanxencias e enlaces. B2.4. Aplicación dos procedementos de trazado de cuadriláteros, polígonos, tanxencias e enlaces no deseño de motivos xeométricos.	B2.1. Analizar a configuración de deseños realizados con formas xeométricas planas, creando composicións onde interveñan diversos trazados xeométricos, utilizando con precisión e limpeza os materiais de debuxo técnico.
UD5. DEBUXO TÉCNICO: SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN		
b f, g, o	B2. 5. Interpretación das pezas a través das súas vistas diédricas. B2.6. Trazado, medidas e posición correctas das vistas de pezas sinxelas. Liñas vistas e ocultas. Esbozo á man alzada e con utensilios de debuxo técnico. B2.7. Perspectiva cabaleira. Posición dos eixes e coeficiente de redución. Liñas vistas e ocultas. Rotulaxe. Escalas. B2.8. Sistema axonométrico: isometría. Posición dos eixes. Liñas vistas e ocultas. Rotulaxe. Escalas. B2.9. Perspectiva cónica central. B2.10. Perspectiva cónica oblicua. B2.11. Análise das posibilidades da posición do punto de vista.	B2.2. Diferenciar e utilizar os sistemas de representación gráfica, recoñecendo a utilidade do debuxo de representación obxectiva no ámbito das artes, a arquitectura, o deseño e a enxeñaría.
b e, i, o	B2.12. Debuxo asistido por computador. Trazado de pezas planas e tridimensionais sinxelas.	B2.3. Utilizar programas de debuxo por computador para construír trazados xeométricos e pezas sinxelas nos sistemas de representación.

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación
UD6. FUNDAMENTOS DO DESEÑO		
a c d f h l	B3.1. Análise das linguaxes visuais cotiás (arte, deseño, publicidade, etc.). B3.2. Fases do proceso de deseño. B3.3. Análise da estética e a funcionalidade do deseño industrial de obxectos. B3.4. Análise da estética e funcionalidade do feísmo arquitectónico.	B3.1. Percibir e interpretar criticamente as imaxes e as formas do seu ámbito cultural, con sensibilidade cara ás súas calidades plásticas, estéticas e funcionais, e apreciando o proceso de creación artística, en obras propias e alleas, e distinguir e valorar as súas fases.
c, e, g, i	B3.5. Campos de aplicación do deseño.	B3.2. Identificar os elementos que forman a estrutura da linguaxe do deseño.
b e f i	B3.6. Deseño de composicións modulares utilizando trazados xeométricos. B3.7. Compoñentes da imaxe corporativa: nome, cor, tipografía, logotipo, deseño, etc. B3.8. Secuenciación e elaboración de proxectos creativos adaptados ás áreas do deseño. B3.9. Informática ao servizo dos proxectos de deseño. B3.10. Planificación dun proxecto artístico.	B3.3. Realizar composicións creativas que evidencien as calidades técnicas e expresivas da linguaxe do deseño adaptándoas ás áreas, e valorando o traballo en equipo para a creación de ideas orixinais.
UD7. LINGUAXES AUDIOVISUAIS		
a h, n, ñ	B4.1. Tipos de planos cinematográficos. Análise dos factores expresivos e a súa simboloxía. B4.2. Realización dun storyboard.	B4.1. Identificar os elementos que forman a estrutura narrativa e expresiva básica da linguaxe audiovisual e multimedia, e describir correctamente os pasos necesarios para a produción dunha mensaxe audiovisual, e valorando o labor de equipo.
e, l, n, o	B4.3. Estudo de planos, angulacións e movementos de cámara no cine. B4.4. Criterios estéticos na elaboración de fotografías. B4.5. Finalidade expresiva das imaxes fotoxornalísticas.	B4.2. Recoñecer os elementos que integran as linguaxes audiovisuais e as súas finalidades
a, e, f, g	B4.6. Creación dixital de imaxes. B4.7. Deseño dun proxecto publicitario. B4.8. Desenvolvemento dun proxecto persoal.	B4.3. Realizar composicións creativas a partir de códigos utilizados en cada linguaxe audiovisual, amosando interese polos avances tecnolóxicos vinculados a estas linguaxes.
a, c, d, f, h, n, o	B4.9. Análise crítica da linguaxe publicitaria.	B4.4. Amosar unha actitude crítica ante as necesidades de consumo creadas pola publicidade, rexeitando os elementos desta que supoñan discriminación sexual, social ou racial.

2. Secuencias: estándares, instrumentos de avaliación e competencias clave por unidade didáctica.

Mínimos en **letra grosa**.

	Estándares de aprendizaxe	Instrumentos de avaliación	Calendario	Competencias clave
UD1. A COMPOSICIÓN ARTÍSTICA				
	EPVAB1.1.1. Realiza composicións artísticas seleccionando e utilizando os elementos da linguaxe plástica e visual. EPVAB1.2.1. Aplica as leis de composición, creando esquemas de movementos e ritmos, empregando os materiais e as técnicas con precisión. EPVAB1.2.2. Estuda e explica o movemento e as liñas de forza dunha imaxe. EPVAB1.2.3. Cambia o significado dunha imaxe por medio da cor.	Traballos individuais resoltos en papel (láminas). Traballos grupais resoltos en papel. Traballos individuais resoltos en ordenador. Traballos grupais resoltos en ordenador.	17/9 – 30/9	CCEC
UD2. TÉCNICAS DE EXPRESIÓN GRÁFICA				
	EPVAB1.3.1. Coñece e elixe os materiais máis axeitados para a realización de proxectos artísticos. EPVAB.1.3.2. Utiliza con propiedade os materiais e os procedementos máis idóneos para representar e expresarse en relación ás linguaxes gráfico-plásticas, mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.	Traballos individuais resoltos en papel (láminas). Traballos grupais resoltos en papel. Traballos individuais resoltos en ordenador. Traballos grupais resoltos en ordenador.	(As técnicas gráfico-plásticas traballaranse durante todo o curso)	<ul style="list-style-type: none"> • CCEC • CSIEE • CAA • CD
UD3. O PROCESO DE CREACIÓN ARTÍSTICA				
	EPVAB1.4.1. Entende o proceso de creación artística e as súas fases, e aplícao á produción de proxectos persoais e de grupo. EPVAB1.5.1. Explica, empregando unha linguaxe axeitada, o proceso de creación dunha obra artística, e analiza os soportes, os materiais e as técnicas gráfico-plásticas que constitúen a imaxe, así como os seus elementos compositivos. EPVAB1.5.2. Analiza e le imaxes de obras de arte e sitúaa no período ao que pertencen.	Traballos individuais resoltos en papel (láminas). Traballos grupais resoltos en papel. Traballos individuais resoltos en ordenador. Traballos grupais resoltos en ordenador.	1/10 - 30/10	<ul style="list-style-type: none"> • CSIEE • CCEC
UD4. DEBUXO TÉCNICO: XEOMETRÍA PLANA				
	EPVAB2.1.1. Diferencia o sistema de debuxo descritivo do perceptivo. EPVAB2.1.2. Resolve problemas sinxelos referidos a cuadriláteros e polígonos utilizando con precisión os materiais de debuxo técnico. EPVAB2.1.3. Resolve problemas básicos de tanxencias e enlaces. EPVAB2.1.4. Resolve e analiza problemas de configuración de formas xeométricas planas e aplícao á creación de deseños persoais.	Traballos individuais resoltos en papel (láminas). Traballos individuais resoltos en ordenador. Proba-exame	2/11-21/12	<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CMCCT
UD5. DEBUXO TÉCNICO: SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN				
	EPVAB2.2.1. Visualiza formas tridimensionais definidas polas súas vistas principais. EPVAB2.2.2. Debuxa as vistas (alzado, planta e perfil) de figuras tridimensionais sinxelas. EPVAB2.2.3. Debuxa perspectivas de formas tridimensionais, utilizando e seleccionando o sistema de representación máis axeitado.	Traballos individuais resoltos en papel (láminas). Traballos grupais resoltos en papel. Traballos individuais resoltos en ordenador. Traballos grupais resoltos en ordenador. Proba-exame	8/1 – 29/3	<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CMCCT

	Estándares de aprendizaxe	Instrumentos de avaliación	Calendario	Competencias clave
	EPVAB2.2.4. Realiza perspectivas cónicas frontais e oblicuas, elixindo o punto de vista máis adecuado. EPVAB2.3.1. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para a creación de deseños xeométricos sinxelos.			
UD6. FUNDAMENTOS DO DESEÑO				
	EPVAB3.1.1. Coñece os elementos e as finalidades da comunicación visual. EPVAB3.1.2. Observa e analiza os obxectos do contorno na súa vertente estética, de funcionalidade e de utilidade, utilizando a linguaxe visual e verbal. EPVAB3.2.1. Identifica e clasifica obxectos en función da familia ou a rama do deseño. EPVAB3.3.1. Realiza distintos tipos de deseño e composicións modulares utilizando as formas xeométricas básicas, estudando a organización do plano e do espazo. EPVAB3.3.2. Coñece e planifica as fases de realización da imaxe corporativa dunha empresa. EPVAB3.3.3. Realiza composicións creativas e funcionais adaptándoas ás áreas do deseño, valorando o traballo organizado e secuenciado na realización de calquera proxecto, así como a exactitude, a orde e a limpeza nas representacións gráficas. EPVAB3.3.4. Utiliza as novas tecnoloxías da información e da comunicación para levar a cabo os seus propios proxectos artísticos de deseño. EPVAB3.3.5. Planifica os pasos na realización de proxectos artísticos e respecta o realizado por compañeiros e compañeiras.	Traballos individuais resoltos en papel (láminas). Traballos grupais resoltos en papel. Traballos individuais resoltos en ordenador. Traballos grupais resoltos en ordenador.	1/4 - 30/4	<ul style="list-style-type: none"> • CD • CSIEE • CCEC
UD7. LINGUAXES AUDIOVISUAIS				
	EPVAB4.1.1. Analiza os tipos de plano que aparecen en películas cinematográficas, valorando os seus factores expresivos. EPVAB4.1.2. Realiza un storyboard a modo de guión para a secuencia dunha película. EPVAB4.2.1. Ve películas cinematográficas nas que identifica e analiza os planos, as angulacións e os movementos de cámara. EPVAB4.2.2. Analiza e realiza fotografías, tendo en conta criterios estéticos. EPVAB4.2.3. Compila imaxes de prensa e analiza as súas finalidades. EPVAB4.3.1. Elabora imaxes dixitais utilizando programas de debuxo por computador. EPVAB4.3.2. Proxecta un deseño publicitario utilizando os elementos da linguaxe gráfico-plástica. EPVAB4.3.3. Realiza un proxecto persoal seguindo o esquema do proceso de creación. EPVAB4.4.1. Analiza elementos publicitarios cunha actitude crítica desde o coñecemento dos elementos que os compoñen.	Traballos individuais resoltos en papel (láminas). Traballos grupais resoltos en papel. Traballos individuais resoltos en ordenador. Traballos grupais resoltos en ordenador.	1/5 - 20/6	<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CD • CSIEE • CCEC

3. Criterios de avaliación

Criterios de cualificación

Avaliación ordinaria

En cada unha das avaliacións trimestrais, a cualificación do alumnado obterase a partir dos instrumentos de avaliación e respectivas ponderacións que se indican a continuación:

<i>Instrumento de avaliación</i>	<i>Ponderación</i>	<i>(1)</i>
Traballos individuais resoltos en papel (láminas)	65%	35%
Proba-exame	--	30%
Traballos grupais resoltos en papel	10%	10%
Traballos individuais resoltos en ordenador.	10%	10%
Traballos grupais resoltos en ordenador.	5%	5%
Observación directa na aula (actitude, participación)	10%	10%

(1) Ponderación dos instrumentos nas avaliacións en que se realice proba-exame.

Se nalgunha avaliación non se avaliasen traballos en formato dixital, a cualificación obterase de acordo aos seguintes criterios:

<i>Instrumento de avaliación</i>	<i>Ponderación</i>	<i>(1)</i>
Traballos individuais resoltos en papel (láminas)	70%	40%
Traballos grupais resoltos en papel	20%	20%
Proba-exame	--	30%
Observación directa na aula (actitude, participación)	10%	10%

Os traballos cualificaranse sobre 10 puntos, sendo o 3 a nota mínima esixida neles para poder consideralos na avaliación. Os traballos cunha cualificación inferior a 3 deberán realizarse de novo.

É obrigatoria a entrega do 90% das láminas e dos traballos individuais, e do 70% dos traballos en grupo, para optar ao aprobado.

As avaliacións suspensas serán obxecto de recuperación, consistente na nova realización e entrega dos traballos suspensos ou non entregados, nas datas que fixará o profesorado.

A cualificación na avaliación final ordinaria obterase como media aritmética das tres avaliacións trimestrais. O alumnado que teña unha media igual o superior ao 5 entre as tres avaliacións, terá a materia aprobada. O alumnado suspenso fará unha proba de recuperación final global, sobre os contidos mínimos previstos nesta programación.

Avaliación extraordinaria

Na avaliación extraordinaria, a cualificación obterase mediante dous instrumentos:

- unha serie de traballos a realizar polo alumnado durante os meses de verán, que se entregarán resoltos o día da proba extraordinaria, e que proporcionarán o 50% da nota, e
- unha proba-exame a realizar na aula, sobre os contidos mínimos previstos nesta programación, que proporcionará o 50% restante da nota.

Debuxo Técnico 1. Primeiro de Bacharelato.

CONCRECIÓN CURRICULAR

Lenda competencias

matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)
aprender a aprender (CAA)
social e cívica (CSC)
tratamento da información e competencia dixital (CD)
comunicación lingüística (CCL)
sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
conciencia e expresións culturais (CCEC)

Lenda obxectivos

Os obxectivos aos que se fai referencia están descritos no Artigo 26 «Obxectivos» do Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

1. Secuencias de obxectivos, contidos e criterios de avaliación.

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación
Bloque 1. Xeometría e debuxo técnico		
b d e g i l m	UD1. TRAZADOS XEOMÉTRICOS B1.1. Trazados xeométricos. B1.2. Instrumentos e materiais do debuxo técnico. B1.3. Recoñecemento da xeometría na natureza. B1.4. Identificación de estruturas xeométricas na arte. B1.5. Valoración da xeometría como instrumento para o deseño gráfico, industrial e arquitectónico. B1.6. Trazados fundamentais no plano. B1.7. Operacións con segmentos. B1.8. Mediatriz. B1.9. Paralelismo e perpendicularidade. B1.10. Determinación de lugares xeométricos. Aplicacións. B1.11. Elaboración de formas baseadas en redes modulares. B1.12. Circunferencia e círculo.	B1.1. Resolver problemas de configuración de formas poligonais sinxelas no plano coa axuda de utensilios convencionais de debuxo sobre taboleiro, aplicando os fundamentos da xeometría métrica de acordo cun esquema paso a paso e/ou unha figura de análise elaborada previamente.

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación
	B1.13. Ángulos. B1.18. Resolución gráfica de triángulos. B1.19. Determinación, propiedades e aplicacións dos seus puntos notables. B1.14. Trazado de polígonos regulares. B1.15. Resolución gráfica de cuadriláteros e polígonos. B1.16. Representación de formas planas. B1.17. Trazado de formas proporcionais. B1.20. Proporcionalidade e semellanza. B1.21. Análise de trazado de formas poligonais por triangulación, radiación e itinerario. B1.22. Construción e utilización de escalas gráficas. B1.23. Transformacións xeométricas elementais: xiro, translación, simetría homotecia e afinidade. Identificación de invariantes. Aplicacións.	
b d e g i l	UD2. TANXENCIAS E ENLACES B1.24. Tanxencias e enlaces. B1.25. Resolución de problemas básicos de tanxencias e enlaces. Aplicacións. B1.26. Construción de curvas técnicas, óvalos, ovoides e espirais. B1.27. Aplicacións da xeometría ao deseño arquitectónico e industrial. B1.28. Xeometría e novas tecnoloxías. B1.29. Aplicacións de debuxo vectorial en 2D. B1.30. Exercicios de aplicación de trazado de tanxencias e enlaces.	B1.2. Debuxar curvas técnicas e figuras planas compostas por circunferencias e liñas rectas, aplicando os conceptos fundamentais de tanxencias, resaltar a forma final determinada e indicar graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.
Bloque 2. Sistemas de representación		
b d e g i l	UD3. FUNDAMENTOS DOS SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN B2.1. Fundamentos dos sistemas de representación. B2.2. Sistemas de representación na arte. B2.3. Evolución histórica dos sistemas de representación. B2.4. Sistemas de representación e debuxo técnico. Ámbitos de aplicación. B2.5. Vantaxes e inconvenientes. Criterios de selección. B2.6. Clases de proxección. B2.7. Sistemas de representación e novas tecnoloxías. B2.8. Aplicacións de debuxo vectorial en 3D.	B2.1. Relacionar os fundamentos e as características dos sistemas de representación coas súas posibles aplicacións ao debuxo técnico, seleccionando o sistema axeitado ao obxectivo previsto, e identificar as vantaxes e os inconvenientes en función da información que se desexe amosar e dos recursos dispoñibles.
b d e g i l	UD4. SISTEMA DIÉDRICO B2.9. Sistema diédrico. B2.10. Procedementos para a obtención das proxeccións diédricas. B2.11. Disposición normalizada. B2.12. Reversibilidade do sistema. Número de proxeccións suficientes. B2.13. Representación e identificación de puntos, rectas e planos. Posicións no espazo. Paralelismo e perpendicularidade. Pertenza e intersección.	B2.2. Representar formas tridimensionais sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos do contorno próximo, utilizando o sistema diédrico ou, de ser o caso, o sistema de planos cotados, dispoñendo de acordo coa norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación
	B2.14. Proxeccións diédricas de sólidos e espazos sinxelos. B2.15. Seccións planas. Determinación da súa verdadeira magnitude. B2.16. Procedementos para a obtención e disposición das proxeccións diédricas. B2.17. Visualización e debuxo a man alzada de axonometrías a partir das vistas principais de pezas sinxelas. B2.18. Seccións planas. Determinación da súa verdadeira magnitude.	
b, d, e, g, i, l	UD5. SISTEMA DE PLANOS COTADOS B2.19. Sistema de planos cotados: aplicacións.	
b d e g i l	UD6. SISTEMA AXONOMÉTRICO B2.20. Sistema axonométrico. B2.21. Fundamentos do sistema. Disposición dos eixes e utilización dos coeficientes de redución. B2.22. Sistema axonométrico ortogonal, perspectivas isométricas, dimétricas e trimétricas. B2.23. Sistema axonométrico oblicuo: perspectivas cabaleiras e militares. B2.24. Aplicación do óvalo isométrico como representación simplificada de formas circulares.	B2.3. Debuxar perspectivas de formas tridimensionais a partir de pezas reais ou definidas polas súas proxeccións ortogonais, seleccionando a axonometría axeitada ao propósito da representación, dispoñendo a posición dos eixes en función da importancia relativa das caras que se desexen amosar e utilizando, de ser o caso, os coeficientes de redución determinados.
b d e g i l	UD7. SISTEMA CÓNICO B2.25. Sistema cónico central. B2.26. Elementos do sistema. Plano do cadro e cono visual. B2.27. Determinación do punto de vista e orientación das caras principais. B2.28. Paralelismo. Puntos de fuga. Puntos métricos. B2.29. Representación simplificada da circunferencia. B2.30. Sistema cónico oblicuo. B2.31. Representación simplificada da circunferencia. B2.32. Representación de sólidos nos diferentes sistemas.	2.4. Debuxar perspectivas cónicas de formas tridimensionais a partir de espazos do contorno ou definidas polas súas proxeccións ortogonais, e valorar o método seleccionado, considerando a orientación das caras principais respecto do plano do cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final.
Bloque 3. Normalización		
b d e g i l	UD8. NORMALIZACIÓN B3.1. Elementos da normalización consonte a normativa. B3.2. Proxecto: necesidade e ámbito de aplicación das normas. B3.3. Formatos. Dobra de planos. B3.4. Vistas. Liñas normalizadas. B3.5. Aplicacións da normalización. B3.6. Escalas. Cotación. B3.7. Debuxo industrial. B3.8. Debuxo arquitectónico. B3.9. Cortes e seccións.	B3.1. Valorar a normalización como convencionalismo para a comunicación universal que permite simplificar os métodos de produción, asegurar a calidade dos produtos, posibilitar a súa distribución e garantir a súa utilización polo destinatario final. B3.2. Aplicar as normas nacionais, europeas e internacionais relacionadas cos principios xerais de representación, formatos, escalas, cotación e métodos de proxección ortográficos e axonométricos, considerando o debuxo técnico coma linguaxe universal, valorando a necesidade de coñecer a súa sintaxe e utilizándoo de forma obxectiva para a interpretación de planos técnicos e a elaboración de bosqueños, esquemas, esbozos e planos.

2. Secuencias: estándares, instrumentos de avaliación e competencias clave por unidade didáctica.

Mínimos en **letra grosa**.

	Estándares de aprendizaxe	Instrumentos de avaliación	Calendario	Competencias clave
UD1. TRAZADOS XEOMÉTRICOS				
	<ul style="list-style-type: none"> • DT1.B1.1.1. Deseña, modifica ou reproduce formas baseadas en redes modulares cadradas coa axuda do escuadro e o cartabón, utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas. • DT1.B1.1. 2. Determina coa axuda de regra e compás os principais lugares xeométricos de aplicación aos trazados fundamentais no plano, e comproba graficamente o cumprimento das condicións establecidas. • DT1.B1.1.3. Relaciona as liñas e os puntos notables de triángulos, cuadriláteros e polígonos coas súas propiedades, e identifica as súas aplicacións. • DT1.B1.1.4. Comprende as relacións métricas dos ángulos da circunferencia e o círculo, describe as súas propiedades e identifica as súas posibles aplicacións. • DT1.B1.1.5. Resolve triángulos coa axuda de regra e compás, aplicando as propiedades das súas liñas e os puntos notables, e os principios xeométricos elementais, e xustifica o procedemento utilizado. • DT1.B1.1.6. Deseña, modifica ou reproduce cuadriláteros e polígonos analizando as relacións métricas esenciais e resolvendo o seu trazado por triangulación, radiación, itinerario ou relacións de semellanza. • DT1.B1.1.7. Reproduce figuras proporcionais determinando a razón idónea para o espazo de debuxo dispoñible, construíndo a escala gráfica correspondente en función da apreciación establecida e utilizándoa coa precisión requirida. • DT1.B1.1.8. Comprende as características das transformacións xeométricas elementais (xiro, translación, simetría, homotecia e afinidade), identificando as súas invariantes, e aplícaas para a resolución de problemas xeométricos e para a representación de formas planas. 	<p>Exercicios resoltos en papel. Exercicios resoltos en ordenador (CAD). Proba escrita.</p>	17/9 – 25/10	CCL CMCCT CAA CSIEE
UD2. TANXENCIAS E ENLACES				
	<ul style="list-style-type: none"> • DT1.B1.2.1. Identifica as relacións entre puntos de tanxencia, centros e raios de circunferencias, analizando figuras compostas por enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia. • DT1.B1.2.2. Resolve problemas básicos de tanxencias coa axuda de regra e compás, aplicando con rigor e exactitude as súas propiedades intrínsecas, e utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas. • DT1.B1.2.3. Aplica os coñecementos de tanxencias á construción de óvalos, ovoides e 	<p>Exercicios resoltos en papel. Exercicios resoltos en ordenador (CAD). Proba escrita.</p>	26/10 – 30/11	CCL CAA CSIEE

	Estándares de aprendizaxe	Instrumentos de avaliación	Calendario	Competencias clave
	<p>espirais, e relaciona a súa forma coas principais aplicacións no deseño arquitectónico e industrial.</p> <ul style="list-style-type: none"> • DT1.B1.2.4. Deseña a partir dun bosquexo previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas que conteñan enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia, indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos. 			
UD3. FUNDAMENTOS DOS SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN				
	<ul style="list-style-type: none"> • DT1.B2.1.1. Identifica o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos ou espazos, e determina as características diferenciais e os elementos principais do sistema. • DT1.B2. 1. 2. Establece o ámbito de aplicación dos principais sistemas de representación, e ilustra as súas vantaxes e os seus inconvenientes mediante o debuxo a man alzada dun mesmo corpo xeométrico sinxelo. • DT1.B2.1.3. Selecciona o sistema de representación idóneo para a definición dun obxecto ou espazo, analizando a complexidade da súa forma, a finalidade da representación, a exactitude requirida e os recursos informáticos dispoñibles. 	<p>Exercicios resoltos en papel. Exercicios resoltos en ordenador (CAD). Proba escrita.</p>	1/12 - 10/12	<p>CCL CSIEE CMCCT CD</p>
UD4. SISTEMA DIÉDRICO				
	<ul style="list-style-type: none"> • DT1B2.1.4. Comprende os fundamentos do sistema diédrico e describe os procedementos de obtención das proxeccións e a súa disposición normalizada. • DT1.B2.1.5. Comprende o funcionamento do sistema diédrico, relacionando os seus elementos, convencionalismos e notacións coas proxeccións necesarias para representar inequivocamente a posición de puntos, rectas e planos, e resolve problemas de pertenza, intersección e verdadeira magnitude. • DT1.B2.1.6. Deseña ou reproduce formas tridimensionais sinxelas, debuxando a man alzada as súas vistas principais no sistema de proxección ortogonal establecido pola norma de aplicación, dispoñendo as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco. • DT1.B2.1.7. Visualiza no espazo perspectivo formas tridimensionais sinxelas definidas suficientemente polas súas vistas principais, debuxando a man alzada axonometrías convencionais (isometrías e cabaleiras). • DT1.B2.1.8. Determina seccións planas de obxectos tridimensionais sinxelos, visualizando intuitivamente a súa posición mediante perspectivas a man alzada, debuxando as súas proxeccións diédricas e obtendo a súa verdadeira magnitude. 	<p>Exercicios resoltos en papel. Exercicios resoltos en ordenador (CAD). Proba escrita.</p>	11/12 – 14/2	<p>CAA CSIEE</p>
UD5. SISTEMA DE PLANOS COTADOS				
	DT1.B2.2.1. Comprende o funcionamento do sistema de planos cotados como unha variante	Exercicios resoltos en papel.	15/2 – 22/3	CAA

	Estándares de aprendizaxe	Instrumentos de avaliación	Calendario	Competencias clave
	do sistema diédrico que permite rendibilizar os coñecementos adquiridos, ilustra as súas principais aplicacións mediante a resolución de problemas sinxelos de pertenza e intersección e obtén perfís dun terreo a partir das súas curvas de nivel.	Exercicios resoltos en ordenador (CAD). Proba escrita.		CSIEE CMCCT
UD6. SISTEMA AXONOMÉTRICO				
	<ul style="list-style-type: none"> • DT1.B2.3.1. Realiza perspectivas isométricas de corpos definidos polas súas vistas principais, coa axuda de utensilios de debuxo sobre taboleiro, representando as circunferencias situadas en caras paralelas aos planos coordenados como óvalos en lugar de elipses, simplificando o seu trazado. • DT1.B2.3.2. Realiza perspectivas cabaleiras ou planimétricas (militares) de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispondo a súa orientación para simplificar o seu trazado. 	Representación de corpos xeométricos en axonométrico ortogonal, a partir das súas proxeccións diédricas. Exercicios resoltos en papel. Exercicios resoltos en ordenador (CAD). Proba escrita.	23/3 – 30/4	CMCCT CCEC
UD7. SISTEMA CÓNICO				
	<ul style="list-style-type: none"> • DT1.B2.4.1. Comprende os fundamentos da perspectiva cónica e clasifica a súa tipoloxía en función da orientación das caras principais respecto ao plano do cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final, determinando o punto principal, a liña do horizonte, os puntos de fuga e os seus puntos de medida. • DT1.B2.4.2. Debuxa coa axuda de utensilios de debuxo perspectivas cónicas centrais de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispondo a súa orientación para simplificar o seu trazado. • DT1.B2.4.3. Representa formas sólidas ou espaciais con arcos de circunferencia en caras horizontais ou verticais, debuxando perspectivas cónicas oblicuas coa axuda de utensilios de debuxo, simplificando a construción das elipses perspectivas mediante o trazado de polígonos circunscritos, trazándoas a man alzada ou coa axuda de patróns de curvas. 	Exercicios resoltos en papel: A partir de pezas dadas en axonometría a escala, elaborar, a man alzada, as vistas, cortes e/ou seccións. Exercicios resoltos en ordenador (CAD).	2/5-16/5	CSC CMCCT CCEC
UD8. NORMALIZACIÓN				
	<ul style="list-style-type: none"> • DT1.B3.1.1. Describe os obxectivos e os ámbitos de utilización das normas UNE, EN e ISO, e relaciona as específicas do debuxo técnico coa súa aplicación para a elección e a dobra de formatos, para o emprego de escalas, para establecer o valor representativo das liñas, para dispor as vistas e para a cotación. • DT1.B3.2.1. Obtén as dimensións relevantes de corpos ou espazos representados utilizando escalas normalizadas. • DT1.B3.2.2. Representa pezas e elementos industriais ou de construción, aplicando as normas referidas aos principais métodos de proxección ortográficos, seleccionando as vistas imprescindibles para a súa definición, dispóndoas axeitadamente e diferenciando o trazado de eixes, liñas vistas e ocultas. • DT1.B3.2.3. Cota pezas industriais sinxelas identificando as cotas necesarias para a 	Exercicios resoltos en ordenador (CAD).	2/6-17/6	CCL CSIEE CMCCT CAA

Estándares de aprendizaxe	Instrumentos de avaliación	Calendario	Competencias clave
súa correcta definición dimensional e dispóndoas de acordo coa norma. • DT1.B3.2.4. Cota espazos arquitectónicos sinxelos identificando as cotas necesarias para a súa correcta definición dimensional e dispóndoas de acordo coa norma. DT1.B3.2.5. Representa obxectos con ocros mediante cortes e seccións, aplicando as normas básicas correspondentes.			

3. Criterios de avaliación

Criterios de cualificación

Avaliación ordinaria

En cada unha das avaliacións trimestrais, a cualificación do alumnado obterase a partir dos instrumentos de avaliación e respectivas ponderacións que se indican a continuación:

<i>Instrumento de avaliación</i>	<i>Ponderación</i>
Láminas en papel	20%
Exercicios en CAD	10%
Observación directa na aula (actitude, participación)	10%
Probas globais (exames)	60%

Os exames cualificaranse sobre 10 puntos, sendo o 3 a nota mínima esixida neles para poder aprobar cada avaliación. É obrigatoria a entrega do 90% das láminas e dos traballos de CAD para aprobar.

As avaliacións suspensas serán obxecto de probas de recuperación, unha por avaliación.

A cualificación na avaliación final ordinaria obterase como media aritmética das tres avaliacións trimestrais. O alumnado que teña unha media igual o superior ao 5 entre as tres avaliacións, terá a materia aprobada. O alumnado suspenso fará unha proba de recuperación final global, que se realizará antes de rematar o curso.

Avaliación extraordinaria

Na avaliación extraordinaria, a cualificación obterase mediante unha proba-exame a realizar na aula, que proporcionará o 100% da nota.

Debuxo Técnico 2. Segundo de Bacharelato.

CONCRECIÓN CURRICULAR

Lenda competencias

matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)
aprender a aprender (CAA)
social e cívica (CSC)
tratamento da información e competencia dixital (CD)
comunicación lingüística (CCL)
sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
conciencia e expresións culturais (CCEC)

Lenda obxectivos

Os obxectivos aos que se fai referencia están descritos no Artigo 26 «Obxectivos» do Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

1. Secuencias de obxectivos, contidos e criterios de avaliación.

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación
Bloque 1. Xeometría e debuxo técnico		
b d e g i l	UD1. RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS XEOMÉTRICOS B1.1. Resolución de problemas xeométricos. B1.2. Proporcionalidade. Rectángulo áureo. Aplicacións. B1.3. Construción de figuras planas equivalentes. B1.4. Relación entre os ángulos e a circunferencia. Arco capaz. B1.5. Aplicacións. B1.6. Potencia dun punto respecto a unha circunferencia. Determinación e propiedades do eixe radical e do centro radical. Aplicación á resolución de tanxencias. B1.7. Inversión. Determinación de figuras inversas. Aplicación á resolución de tanxencias.	B1.1. Resolver problemas de tanxencias mediante a aplicación das propiedades do arco capaz, dos eixes e centros radicais e/ou da transformación de circunferencias e rectas por inversión, indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.
b d e	UD2. CURVAS CÓNICAS E TÉCNICAS B1.9. Trazado de curvas cónicas e técnicas. B1.10. Curvas cónicas. Orixe, determinación e trazado da elipse, a parábola e a hipérbola.	B1.2. Debuxar curvas cíclicas e cónicas e identificar os seus principais elementos, utilizando as súas propiedades fundamentais para resolver problemas de pertenza, tanxencia

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación
g i l	B1.11. Curvas técnicas. Orixe, determinación e trazado das curvas cíclicas e envolventes. B1.12. Resolución de problemas de pertenza, tanxencia e incidencia. Aplicacións.	ou incidencia.
b d e g i l	UD3. TRANSFORMACIÓN XEOMÉTRICAS B1.8. Transformacións xeométricas. Aplicacións. B1.13. Homoloxía. Determinación dos seus elementos. Trazado de figuras homólogas. Aplicacións. B1.14. Afinidade. Determinación dos seus elementos. Trazado de figuras afíns. Construción da elipse afín a unha circunferencia. B1.15. Trazado de figuras planas complexas utilizando escalas e construcións auxiliares axeitadas.	B1.3. Relacionar as transformacións homolóxicas coas súas aplicacións á xeometría plana e aos sistemas de representación, valorando a rapidez e a exactitude nos trazados que proporciona a súa utilización.
Bloque 2. Sistemas de representación		
b d e g i l	UD4. SISTEMA DIÉDRICO I B2.1. Punto, recta e plano no sistema diédrico. B2.2. Resolución de problemas de pertenza, incidencia, paralelismo e perpendicularidade. B2.3. Determinación da verdadeira magnitude de segmentos e formas planas. B2.4. Construción de figuras planas no sistema diédrico. B2.5. Abatemento de planos. Determinación dos seus elementos. Aplicacións. B2.6. Xiro dun corpo xeométrico. Aplicacións. B2.7. Cambios de plano. Determinación das novas proxeccións. Aplicacións. B2.8. Afinidade entre proxeccións. B2.9. Problema inverso ao abatemento.	B2.1. Valorar a importancia da elaboración de debuxos a man alzada para desenvolver a visión espacial, analizando a posición relativa entre rectas, planos e superficies, identificando as súas relacións métricas para determinar o sistema de representación axeitado e a estratexia idónea que solucione os problemas de representación de corpos ou espazos tridimensionais.
b d e g i l	UD5. SISTEMA DIÉDRICO II B2.10. Corpos xeométricos no sistema diédrico. B2.11. Representación de poliedros regulares. Posicións singulares. B2.12. Determinación das súas seccións principais. B2.13. Representación de prismas e pirámides. B2.14. Representación de cilindros, conos e esferas. Seccións planas. B2.15. Determinación de seccións planas e elaboración de desenvolvementos. B2.16. Interseccións. B2.17. Xiros, abatementos ou cambios de plano para determinar a verdadeira magnitude de elementos de pezas tridimensionais.	B2.2. Representar poliedros regulares, pirámides, prismas, cilindros e conos mediante as súas proxeccións ortográficas, analizando as posicións singulares respecto aos planos de proxección, determinando as relacións métricas entre os seus elementos, as seccións planas principais e a verdadeira magnitude ou desenvolvemento das superficies que os conforman.
b d e g i l	UD6. SISTEMAS AXONOMÉTRICOS ORTOGONAIS B2.18. Sistemas axonométricos ortogonais. B2.19. Posición do triedro fundamental. B2.20. Relación entre o triángulo de trazas e os eixes do sistema. B2.21. Determinación de coeficientes de redución. B2.22. Tipoloxía das axonometrías ortogonais. Vantaxes e inconvenientes. B2.23. Representación de figuras planas.	B2.3. Debuxar axonometrías de poliedros regulares, pirámides, prismas, cilindros e conos, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexen amosar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios, utilizando a axuda do abatemento de figuras planas situadas nos planos coordenados, calculando os coeficientes de redución e determinando as seccións planas principais.

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación
	B2.24. Representación simplificada da circunferencia. B2.25. Representación de corpos xeométricos e espazos arquitectónicos. Seccións planas. Interseccións.	
Bloque 3. Documentación gráfica de proxectos		
b d e g i l	UD7. PROCESO DE ELABORACIÓN DE PROXECTOS B3.1. Elaboración de bosquejos, esbozos e planos. B3.2. Proceso de deseño ou fabricación: perspectiva histórica e situación actual. B3.3. Proxecto: tipos e elementos. B3.4. Planificación de proxectos. B3.5. Identificación das fases dun proxecto. Programación de tarefas. B3.6. Elaboración das primeiras ideas. B3.7. Tipos de planos: de situación, de conxunto, de montaxe, de instalación, de detalle, de fabricación ou de construción. B3.8. Presentación de proxectos. B3.9. Elaboración da documentación gráfica dun proxecto gráfico, industrial ou arquitectónico sinxelo. B3.10. Debuxo de bosquejos a man alzada e esquemas. B3.11. Elaboración de debuxos cotados. B3.12. Elaboración de esbozos de pezas e conxuntos.	B3.1. Elaborar bosquejos, esbozos e planos necesarios para a definición dun proxecto sinxelo relacionado co deseño industrial ou arquitectónico, valorar a exactitude, a rapidez e a limpeza que proporciona a utilización de aplicacións informáticas, planificar de maneira conxunta o seu desenvolvemento, revisar o avance dos traballos e asumir as tarefas encomendadas con responsabilidade.
b d e g i l	UD8. FERRAMENTAS TIC PARA O DEBUXO TÉCNICO B3.13. Posibilidades das tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao deseño, á edición, ao arquivo e á presentación de proxectos. B3.14. Debuxo vectorial 2D. Debuxo e edición de entidades. Creación de bloques. Visibilidade de capas. B3.15. Debuxo vectorial 3D. Inserción e edición de sólidos. Galerías e bibliotecas de modelos. Incorporación de texturas. B3.16. Selección do encadramento, a iluminación e o punto de vista. B3.17. Resolución de exercicios de debuxo técnico utilizando recursos informáticos.	B3.2. Presentar de xeito individual e colectivo os bosquejos, os esbozos e os planos necesarios para a definición dun proxecto sinxelo relacionado co deseño industrial ou arquitectónico, valorar a exactitude, a rapidez e a limpeza que proporciona a utilización de aplicacións informáticas, planificar de maneira conxunta o seu desenvolvemento, revisar o avance dos traballos e asumir as tarefas encomendadas con responsabilidade.

2. Secuencias: estándares, instrumentos de avaliación e competencias clave por unidade didáctica.

Mínimos en **letra grossa**.

	Estándares de aprendizaxe	Instrumentos de avaliación	Calendario	Competencias clave
UD1. RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS XEOMÉTRICOS				
	DT2.B1.1.1. Identifica a estrutura xeométrica de obxectos industriais ou arquitectónicos a	Exercicios resoltos en papel.	17/9 – 15/10	CCL

	Estándares de aprendizaxe	Instrumentos de avaliación	Calendario	Competencias clave
	<p>partir da análise de plantas, alzados, perspectivas ou fotografías, sinalando os seus elementos básicos e determinando as principais relacións de proporcionalidade.</p> <p>DT2.B1.1.2. Determina lugares xeométricos de aplicación ao debuxo aplicando os conceptos de potencia ou inversión.</p> <p>DT2.B1.1.3. Transforma por inversión figuras planas compostas por puntos, rectas e circunferencias describindo as súas posibles aplicacións á resolución de problemas xeométricos.</p> <p>DT2.B1.1.4. Selecciona estratexias para a resolución de problemas xeométricos complexos, analizando as posibles solucións e transformándoos por analogía noutros problemas máis sinxelos.</p> <p>DT2.B1.1.5. Resolve problemas de tanxencias aplicando as propiedades dos eixes e centros radicais, e indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>	<p>Exercicios resoltos en ordenador (CAD). Proba escrita.</p>		<p>CMCCT CAA CSIEE CMCCT</p>
UD2. CURVAS CÓNICAS E TÉCNICAS				
	<p>DT2.B1.2.1. Comprende a orixe das curvas cónicas e as relacións métricas entre elementos, describe as súas propiedades e identifica as súas aplicacións.</p> <p>DT2.B1.2.2. Resolve problemas de pertenza, intersección e tanxencias entre liñas rectas e curvas cónicas, aplicando as súas propiedades, e xustifica o procedemento utilizado.</p> <p>DT2.B1.2.3. Traza curvas cónicas logo de determinar os elementos que as definen, tales como eixes, focos, directrices, tanxentes ou asíntotas, resolvendo o seu trazado por puntos ou por homoloxía respecto á circunferencia.</p>	<p>Exercicios resoltos en papel. Exercicios resoltos en ordenador (CAD). Proba escrita.</p>	<p>16/10 – 5/11</p>	<p>CCL CAA CSIEE</p>
UD3. TRANSFORMACIÓNS XEOMÉTRICAS				
	<p>DT2.B1.3.1. Comprende as características das transformacións homolóxicas, identifica os seus invariantes xeométricos e describe as súas aplicacións.</p> <p>DT2.B1.3.2. Aplica a homoloxía e a afinidade á resolución de problemas xeométricos e á representación de formas planas.</p> <p>DT2.B1.3.3. Deseña a partir dun bosquexo previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas complexas, e indica graficamente a construción auxiliar utilizada.</p>	<p>Exercicios resoltos en papel. Exercicios resoltos en ordenador (CAD). Proba escrita.</p>	<p>6/11 - 16/11</p>	<p>CCL CSIEE CMCCT</p>
UD4. SISTEMA DIÉDRICO I				
	<p>DT2.B2.1.1. Comprende os fundamentos ou principios xeométricos que condicionan o paralelismo e a perpendicularidade entre rectas e planos, utilizando o sistema diédrico ou, de ser o caso, o sistema de planos cotados como ferramenta base para resolver problemas de pertenza, posición, mínimas distancias e verdadeira magnitude.</p> <p>DT2.B2.1.2. Representa figuras planas contidas en planos paralelos, perpendiculares ou oblicuos aos planos de proxección, trazando as súas proxeccións diédricas.</p>	<p>Exercicios resoltos en papel. Exercicios resoltos en ordenador (CAD). Proba escrita.</p>	<p>19/11 – 14/2</p>	<p>CAA CSIEE</p>

	Estándares de aprendizaxe	Instrumentos de avaliación	Calendario	Competencias clave
	DT2.B2.1.3. Determina a verdadeira magnitude de segmentos, ángulos e figuras planas utilizando xiros, abatements ou cambios de plano en sistema diédrico e, de ser o caso, no sistema de planos cotados.			
UD5. SISTEMA DIÉDRICO II				
	<p>DT2.B2.1.4. Representa o hexaedro ou cubo en calquera posición respecto aos planos coordenados, o resto dos poliedros regulares, prismas e pirámides en posicións favorables, coa axuda das súas proxeccións diédricas, determinando partes vistas e ocultas.</p> <p>DT2.B2.2.1. Representa cilindros e conos de revolución aplicando xiros ou cambios de plano para dispor as súas proxeccións diédricas en posición favorable para resolver problemas de medida.</p> <p>DT2.B2.2.2. Determina a sección plana de corpos ou espazos tridimensionais formados por superficies poliédricas, cilíndricas, cónicas e/ou esféricas, debuxando as súas proxeccións diédricas e obtendo a súa verdadeira magnitude.</p> <p>DT2.B2.2.3. Acha a intersección entre liñas rectas e corpos xeométricos coa axuda das súas proxeccións diédricas ou a súa perspectiva, indicando o trazado auxiliar utilizado para a determinación dos puntos de entrada e saída.</p> <p>DT2.B2.2.4. Desenvolve superficies poliédricas, cilíndricas e cónicas, coa axuda das súas proxeccións diédricas, utilizando xiros, abatements ou cambios de plano para obter a verdadeira magnitude das arestas e caras que as conforman.</p>	Exercicios resoltos en papel. Exercicios resoltos en ordenador (CAD). Proba escrita.	15/2 – 22/2	CAA CSIEE CMCCT
UD6. SISTEMAS AXONOMÉTRICOS ORTOGONAIS				
	<p>DT2.B2.3.1. Comprende os fundamentos da axonometría ortogonal, clasificando a súa tipoloxía en función da orientación do triedro fundamental, determinando o triángulo de trazas e calculando os coeficientes de redución.</p> <p>DT2.B2.3.2. Debuxa axonometrías de corpos ou espazos definidos polas súas vistas principais, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexen amosar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios.</p> <p>DT2.B2.3.3. Determina a sección plana de corpos ou espazos tridimensionais formados por superficies poliédricas, debuxando isometrías ou perspectivas cabaleiras.</p>	Representación de corpos xeométricos en axonométrico ortogonal, a partir das súas proxeccións diédricas. Exercicios resoltos en papel. Exercicios resoltos en ordenador (CAD). Proba escrita.	23/2 – 12/4	CMCCT CCEC
UD7. PROCESO DE ELABORACIÓN DE PROXECTOS				
	<p>DT2.B3.1.1. Elabora e participa activamente en proxectos cooperativos de construción xeométrica, aplicando estratexias propias adecuadas á linguaxe do debuxo técnico.</p> <p>DT2.B3.1.2. Identifica formas e medidas de obxectos industriais ou arquitectónicos, a partir dos planos técnicos que os definen.</p> <p>DT2.B3.1.3. Debuxa bosquejos a man alzada e esbozos cotados para posibilitar a comunicación técnica con outras persoas.</p>	Exercicios resoltos en papel: A partir de pezas dadas en axonometría a escala, elaborar, a man alzada, as vistas, cortes e/ou seccións. Exercicios resoltos en ordenador (CAD).	23/4-16/5	CSC CMCCT CCEC

	Estándares de aprendizaxe	Instrumentos de avaliación	Calendario	Competencias clave
	DT2.B3.1.4. Elabora esbozos de conxuntos e/ou pezas industriais ou obxectos arquitectónicos, dispoñendo as vistas, os cortes e/ou as seccións necesarias, tomando medidas directamente da realidade ou de perspectivas a escala, elaborando bosquejos a man alzada para a elaboración de debuxos cotados e planos de montaxe, instalación, detalle ou fabricación, de acordo coa normativa de aplicación.			
UD8. FERRAMENTAS TIC PARA O DEBUXO TÉCNICO				
	<p>DT2.B3.2.1. Comprende as posibilidades das aplicacións informáticas relacionadas co debuxo técnico, e valora a exactitude, a rapidez e a limpeza que proporciona a súa utilización.</p> <p>DT2.B3.2.2. Representa obxectos industriais ou arquitectónicos coa axuda de programas de debuxo vectorial 2D, creando entidades, importando bloques de bibliotecas, editando obxectos e dispoñendo a información relacionada en capas diferenciadas pola súa utilidade.</p> <p>DT2.B3.2.3. Representa obxectos industriais ou arquitectónicos utilizando programas de creación de modelos en 3D, inserindo sólidos elementais, manipulándoos ata obter a forma buscada, importando modelos ou obxectos de galerías ou bibliotecas, incorporando texturas, seleccionando o encadramento, a iluminación e o punto de vista adecuado ao propósito buscado.</p> <p>DT2.B3.2.4. Presenta os traballos de debuxo técnico utilizando recursos gráficos e informáticos, de xeito que estes sexan claros e limpos, e que respondan ao obxectivo para os que se realizaron.</p>	Ejercicios resoltos en ordenador (CAD).	Unha sesión semanal durante todo o curso	CD

3. Criterios de avaliación

Criterios de cualificación

Avaliación ordinaria

En cada unha das avaliacións trimestrais, a cualificación do alumnado obterase a partir dos instrumentos de avaliación e respectivas ponderacións que se indican a continuación:

<i>Instrumento de avaliación</i>	<i>Ponderación</i>
Láminas en papel	20%
Ejercicios en CAD	10%
Observación directa na aula (actitude, participación)	10%
Probas globais (exames)	60%

Os exames cualificaranse sobre 10 puntos, sendo o 3 a nota mínima esixida neles para poder aprobar cada avaliación. É obrigatoria a entrega do 90% das láminas e dos traballos de CAD para aprobar.

As avaliacións suspensas serán obxecto de probas de recuperación, unha por avaliación.

A cualificación na avaliación final ordinaria obterase como media aritmética das tres avaliacións trimestrais. O alumnado que teña unha media igual o superior ao 5 entre as tres avaliacións, terá a materia aprobada. O alumnado suspenso fará unha proba de recuperación final global, que se realizará antes de rematar o curso.

Avaliación extraordinaria

Na avaliación extraordinaria, a cualificación obterase mediante unha proba-exame a realizar na aula, que proporcionará o 100% da nota.